

Ware liefde

Ik hou van Egmond-Binnen. Toen ik 27 jaar geleden naar Nederland kwam was dit mijn eerste thuishaven. En nu weer. Gaat u met mij mee een rondwandeling maken?

Ervaar zelf de charmes van dit kleine juweel!

♡ Edelgard Henke

Dorp met pit

Een wandeling door Egmond-Binnen

Start- en eindpunt:

Sint-Adelbertabdij, Abdijlaan 27

Egmond-Binnen, ca 1,5 uur

1. Sint-Adelbertabdij

Historie

Egmond-Binnen, de oorsprong van de drie Egmond, is een levendig dorp. Omringd door duinen, zee en oud weidelandschap, dat in vroeger tijden door de monniken is vormgegeven. Het markante Benedictijner klooster biedt, net als in vervlogen tijden, een bijzondere sfeer. Iers-Engelse monniken, zoals Willibrordus en zijn metgezellen, landden rond 690 met een bootje op de kust om in de Lage Landen het evangelie te verkondigen. Of Sint Adelbert daar dan al bij is, staat niet vast, maar volgens de overlevering komt hij na enige omzwervingen in de omgeving van Egmond terecht. Adelbert sterft en zijn volgelingen bouwen een kerkje op zijn graf in het oude Egmond, op de plek die wij nu de Adelbertusakker noemen. Als dit gebied onderstuift, verhuizen de bewoners anderhalve kilometer landinwaarts naar Hallem, gelegen op een oude duinrug. Dit is het huidige Egmond-Binnen.

Rondwandeling

We starten de wandeling! Egmond-Binnen heeft veel te bieden dat het bekijken waard is en een deel ervan ziet u tijdens de rondwandeling. Mooie markante punten die u niet ziet, omschrijf ik kort. De adresgegevens vindt u op pagina 7; ik nodig u uit deze plekken later nog eens te bekijken.

Tip: Bezoek de Sint-Adelbertabdij, de oudste abdij van Holland, gesticht aan het begin van de tiende eeuw.¹ Naast het museum is er een kaarsenmakerij, abdiwinkel en een gezellig restaurant waar u iets kunt eten en/of drinken. Ga beslist ook struinen door de kruiden- en vlintertuin, bewonder de enorme verzameling oude appelboomrassen van de pomologische vereniging en neem een kijkje in een monnikencel.

1. We starten de wandeling op het parkeerterrein bij de Abdiwinkel van de Sint-Adelbertabdij. Vanaf het parkeerterrein loopt u richting de Abdiijkerk, langs de kaarsenmakerij en volgt u het pad naar het pleintje voor de Abdiijkerk. De kerk is vrij toegankelijk. Via het pleintje gaat u rechtsaf richting het centrum van het dorp (Kloosterweg).

2. Aan het einde van het pad, voordat de Abdijslaan overgaat in de Kloosterweg, ziet u rechts het 4 Mei Monument waar jaarlijks de Dodenherdenking plaatsvindt.

3. Na het monument houdt u rechts aan. Aan uw rechterhand ziet u een hek met daarachter het Protestantse kerkje met een begraafplaats. Het kerkhof en de tuin erachter loopt over in

2 | Een dorp met pit

3. Noodkapelletje Kloosterweg

4. Jos Apeldoorn
Voormalig Hotel Café 't Haasje

3. NH kerk

de tuin en het kerkhof van de abdij en ook daar ligt veel geschiedenis.² De openingstijden van het kerkje zijn beperkt; iedere 1ste zondag van de maand is er een dienst.

Tegenover de Protestantse Kerk ziet u aan uw linkerhand, aan het begin van de weg een gebouwtje dat lijkt op een kerk, dit is het noodkapelletje. In de oorlog (begin 1942) moesten alle inwoners van Egmond-Binnen die niet noodzakelijk in het dorp moesten wonen, evacueren. De abdij met de nieuw gebouwde boerderij werd door de Duitsers gevorderd. De paters en broeders gingen naar een klooster in de Achterhoek. Enkelen bleven achter in het kleine huisje waar in het schuurtje een kapelletje werd ingericht, compleet met torentje en muurschilderingen.³

Vervolg uw route via de Kloosterweg. Loop over het grasveld, klim over het eerste hekje en dan nog ± 10 meter over het pad, daar ziet u aan uw rechterhand het haventje van Egmond-Binnen, 'Het Stet'⁴, dat er wat verwaarloosd bij ligt; er liggen schetsen klaar voor de herinrichting.⁵ Tegenover 'Het Stet' stond het Spekhuus, een soort dorpsgevangenis.⁶ Het pand bestaat niet meer. Ga via het hekje weer terug naar de Kloosterweg.

4. Aan het einde van de Kloosterweg steekt u de weg, De Krijt over, schuin naar links, de Boonakkersteeg in. Deze steeg heet naar de familie Boonakker die er vroeger veel grond had. Aan het einde van de Boonakkersteeg gaat u rechtsaf de Herenweg in. Het gebouw links, JOEB, is het jongeren centrum van Egmond-Binnen; Het is de bedoeling dat er een nieuw jongeren centrum naast dorps huis de Schulp komt. U komt nu langs de rooms-katholieke basisschool De Windhoek. Vroeger zaten in dit gebouw 2 basisscholen. Tegenwoordig zitten er onder andere een tandarts, een fysiotherapeut en de buitenschoolse opvang in. Links van dit gebouw ziet u een schilderij van Jos Apeldoorn (van schildersgenootschap Hallem), het toont Hotel Cafe 't Haasje, het dorpscafé van ongeveer 1835 tot 2011. Het stond op de hoek Boonakkersteeg/Herenweg. Nu is er een appartementencomplex.

5. Ga voorbij de school rechts, door het schaarhekje, het pad in. Neem daarna de eerste weg naar links. Deze weg komt uit op de Blankenberg. Ga de eerste weg opnieuw linksaf en neem daarna de eerste weg rechts. Aan het einde van dit stuk van de Blankenberg, ziet u links een appartementencomplex. Ga een klein stukje de hoek om en u ziet bij de ingang een muurdecoratie met een dichtregel. Ze verwijzen naar het Luilaantje. De namen Blankenberg en Tymonskroft verwijzen naar vroegere landeigenaren van dit gebied.⁷

Een dorp met pit | 3

7. Luilaantje

8. De Schulp

8. Visweg

10. Muziektent

16. Peperstraat

16. Dom Huybenlaan

6. U steekt de Tymonskroft over en vervolgt de Blankenberg. Aan uw rechterhand staat een aantal garages. In de hoek, na de garages, gaat u een voetpad in. U loopt dit pad af en u komt uit op het Luilaantje. Ga daar naar links. De oorsprong van de naam Luilaantje zit in het feit dat vroeger, wanneer de stoet van een overledene bij het Luilaantje aankwam, de klok van het oude kerkje ten noorden van de Abdij, begon te luiden.⁸

7. Bijna aan het einde van het Luilaantje passeert u de voetbalvelden van V.V. St. Adelbert. Deze voetbalvereniging werd in 1950 opgericht als opvolger van de eerder in 1920 en 1929 opgerichte clubs.⁹

Aan het einde van het Luilaantje gaat u linksaf de Herenweg in. Of u kiest hier voor het ommetje! Zie kader voor het ommetje. Sla dan 8 over, maak het ommetje en ga door bij 9.

Zin in een ommetje, buiten de bebouwde kom?

Ga na het Luilaantje naar rechts en steek de Randweg over. Ga rechtdoor, door het klaphek en loop vervolgens via het voetpad (dit is een zandpad*) richting het grote parkeerterrein. Met een beetje geluk komt u paarden en Schotse Hooglanders tegen! Aan uw rechterhand ziet u Duinboerderij Waterrijk, één van de oudste, zoniet de oudste duinboerderij van Egmond-Binnen. Via het parkeerterrein passeert u gasterij Nieuw Westert. Sla links af de Sint Adelbertusweg in. U komt langs de Adelbertusakker met het Adelbertusputje, een klokkenstoel en kapelletje. De Albertusakker (vrij toegankelijk) is de oudste historische plek van de Egmond (zie meer informatie op pagina 7). Vervolg uw weg en u passeert Bistro 922 en aan het eind van de weg, aan je linkerhand, de Heemtuin 'de Wielemaker'.

**U kunt ook via de weg. Als u de Randweg bent overgestoken, gaat u linksaf over de parallelweg. U gaat daarna de eerstvolgende weg, rechts de Oude Schulpweg in. Vervolgens loopt u richting gasterij Nieuw Westert. Sla daarna de Sint Adelbertusweg in. Steek opnieuw de Randweg over (doe voorzichtig!) en vervolg de Sint Adelbertusweg. Neem de eerste weg rechts, de Haagdoornlaan.*

8. Steek de weg op het zebrapad over. Aan uw rechterhand ziet u Dorpshuis de Schulp. Ga daar de parkeerplaats op en houd rechtsaan. De Schulp verwijst naar de schelpenvissers die vanuit Egmond-Binnen met hun schulpkarren langs de Schulpweg trokken naar zee.¹⁰ U loopt over het parkeerterrein rechtsaf de Visweg in (let op, een straatnaambordje ontbreekt). Aan het einde van de Visweg steekt u de Sint Adelbertusweg over, ga rechts en meteen links de Haagdoornlaan in.

9. Op de Haagdoornlaan was vroeger een vismarkt. Nu is er niets meer van te zien, net zo min als van het schuilkerkje voor de katholieken, na 1575, toen de geuzen de roomse godshuizen hadden verwoest.¹¹

10. Loop de Haagdoornlaan uit en ga linksaf naar het Kerkplein. Aan uw rechterhand ziet u hier de Rooms-Katholieke Sint Adelbertuskerk (1964). In de kerk herinneren onder andere een prachtig glas-in-loodraam, een wandkleed en een beeld aan Sint Adelbertus. De kerk is doordeweeks gesloten. Het Mariakappelletje ernaast is de hele week te bezoeken.¹²

Loop om de kerk heen richting het plein naar de muziektent. Het Kerkplein wordt gebruikt voor gezellige bijeenkomsten en het jeu des boulesveld (links van de muziektent) geeft een goede aanleiding om met elkaar in contact te komen. Met de bouw van de muziektent in 1995 haalde Egmond-Binnen de titel 'Kern met Pit'.

11. Loop weer richting de kerk, als u de kerk aan uw rechterhand houdt, loopt u richting een speeltuintje en hier gaat u naar rechts. Neem vervolgens de eerste straat links, de Meidoornlaan.

12. In de Meidoornlaan houdt u, na een paar honderd meter in de bocht, rechts aan en dan komt u in de Duinweg. U loopt langs het hofje met seniorenwoningen. Bij de laatste woning aan de rechterkant (nr 3) gaat u rechtsaf, een pad in. Direct aan de zijgevel ziet u een plaquette. Richt uw blik, in het gemeentebosje, op de provinciale weg. Op Duinweg 1 ziet u nog net iets van het jachthuis. Hier woonde vroeger (± 1882 – 1983) de jachtopziener met zijn gezin.¹³ Hou in het bosje rechts aan; op gegeven moment komt u vanzelf bij de uitgang. Rechts ervan ligt een moestuin.

13. U gaat links de Herenweg op en komt langs Heegemunde (wooncentrum). De Heegemunde was vroeger het bejaardentehuis van Egmond-Binnen en haar naam verwijst naar een van de oude namen voor Egmond. Bij de parkeerplaats staat een kunstwerk van de Bergense kunstenaar Marinus Klap.

14. Loop verder rechtdoor, passeer de Duinweg en blijf op de Herenweg. De Kerklaan, de eerste straat links (ga hier niet in, blijf op de Herenweg), was vroeger een winkelstraat met postkantoor, schoenenwinkel, kapper, snoepwinkel en schildersbedrijf. Alleen de brievenbus voor het voormalige postkantoor herinnert aan vervlogen tijden.

15. U bereikt aan uw linkerhand het pleintje 'het Brinkie'. Hier staat een infopaneel met o.a. informatie over het Monnikenpad. Bij het zebrapad steekt u over. Het pand voor u (op de hoek Herenweg/Abdijlaan) is het enige pand met klokgevel in de Egmond. Ga om dit pand heen, rechtsaf de Abdijlaan in.

De Abdijlaan is van oudsher een winkelstraat. Ook nu nog heb je er een kapper, bakker, bloemenzaak en supermarkt. U ziet om de zoveel meter tegels met daarin een voetafdruk, de voetafdrukken zijn van kinderen van de basisschool in het dorp. Deze tegels markeren een stuk van het Monnikenpad.¹⁴ Ter hoogte van Abdijlaan 10 staat een replica van een oude waterpomp.

16. Neem na de waterpomp de eerste weg rechts, de Peperstraat. Geniet van dit pittoreske straatje en ga aan het einde linksaf de Vennewatersweg op en meteen weer linksaf, de Dom Huybenlaan in. Dom Huyben werd in oktober 1935 de eerste prior van de herbouwde Sint Adelbertpriorij (de verheffing tot abdij volgde tussen 1945 en 1950).¹⁵ Aan het eind van de Dom Huybenlaan gaat u rechtsaf de Abdijlaan weer in en vervolgt u uw weg richting de Sint Adelbertusabdij / Abdijwinkel en is er een einde aan onze rondwandeling gekomen.

Adelbertusakker

Enkele markante en bezienswaardige punten net buiten Egmond-Binnen

Heemtuin De Wielenmaker, Adelbertusweg 38, Egmond-Binnen, www.wielenmaker.nl
Stichting De Wielenmaker houdt zich bezig met natuur- en milieueducatie, landschap en cultuurhistorie. Zij doet dat door het geven van lezingen, excursies en NME activiteiten. Daarnaast beheert zij een heemtuin van 5.000 m2. De Stichting bestaat uit louter vrijwilligers. De heemtuin is open tijdens de open dagen en voor groepen na telefonische afspraak.

Adelbertusakker en Adelbertusputje, Oude Schulpweg bij nr. 18, Egmond-Binnen
(Zie ommetje in het kader op bladzijde 4.)

De Adelbertusakker is de oudste historische plek van de Egmond, een bedevaartsoord voor de monnik Adelbertus die hier het Christendom heeft gebracht. Adelbertus was zeer geliefd bij de mensen en na zijn dood bouwden ze op de akker een klein houten kapelletje. Dit prachtige stille plekje kunt u elke dag vrij bezoeken. Het is ruim 10 minuten 'gaans' van Egmond-Binnen over een rustige weg waar u ook mag fietsen of auto rijden.

Het Sint Liobaklooster, Herenweg 85, Egmond-Binnen

Het Sint Liobaklooster vormt een monastieke gemeenschap in de benedictijner orde. In Egmond zijn momenteel 14 zusters, variërend in de leeftijd van 40 tot 89 jaar en één broeder.

Begraafplaats Rinnegom, t/o Herenweg 107, Egmond-Binnen

Op de plek van de Stayokay stond tot 1967 de markante Rinnegommer kerk met een café, nu restaurant, er tegenover. Het R.K. kerkhof herinnert nog aan die tijd. Voor deze kerk stonden twee beelden van Adelbert en Wilhelmus. De kerk is in 1967 gesloopt nadat de nieuwe Adelbertuskerk in Egmond-Binnen in 1964 werd geopend. In 2014 werd het beeld van Adelbert teruggeplaatst en in 2015 kwam het beeld van Wilhelmus erbij.

Gemaal Vennewaterspolder, Vennewatersweg t/o nr. 31, Egmond-Binnen

Zo'n drie eeuwen werd de Vennewaterspolder bemalen door de Vennewatersmolen. Op 23 november 1930 werd deze molen tijdens een zware storm grotendeels vernield. In januari 1931 werd besloten de molen te vervangen door een elektrisch gemaal, een door een 25 pk sterke elektromotor aangedreven schroefpomp. Na de oorlog duurde het tot april 1946 tot alle waterlopen in de polder weer in orde waren.

Pluktuin Bakkum, Limmerweg 5 C, Bakkum, www.pluktuinbakkum.nl

Ga met auto of fiets op het kruispunt Vennewatersweg/Dom Huybenlaan de Limmerweg in richting Bakkum. Hier plukt u zelf een prachtig boeket.

Zorgboerderij Landje van Tingeling, <http://www.zorgboeren.nl/landje-van-tingeling>

Afie's Nobelhuis, Mooyeveld 4 A, Egmond-Binnen, T (072) 506 18 41

Het Nobelhuis is een mix van vakmanschap, liefde en humor, van kabouterland en museum waarin je de band met de Abdij terugziet. Je hebt werkelijk ogen te kort om alles in je op te kunnen nemen. U moet wel eventjes bellen voor een afspraak om dit paradijsje te bekijken. Het is sowieso de moeite om het terrein te bezoeken, want ook van buitenaf is het Nobelhuis heel bijzonder! En het kleine kapelletje is alle dagen toegankelijk.

Egmond-Binnen

Openbaar vervoer

Connexion rijdt met lijn 164 van station Castricum naar het busstation in Egmond aan Zee; de halte voor Egmond-Binnen: Randweg. www.connexion.nl. Van station Heiloo rijdt buurtbus 408 eens per uur via Egmond-Binnen (3 haltes in het dorp) naar Egmond aan Zee.

Horeca Egmond-Binnen

Het Wapen van Egmond-Binnen, Herenweg 59
Café Tervoort, Abdijlaan 5
Gasterij Nieuw Westert, Oude Schulpweg 18
Bistro 922, Sint Adelbertusweg 31
Snackbar De Smullerij, Herenweg 58a
Creighton's, Herenweg 109
Ijssalon Ci Vediamo, Adelbertusweg 2
Strandpaviljoen 't Zilverzand, strand
Egmond-Binnen ten zuiden van strandpaal

Colofon

Deze route is samengesteld door Edelgard Henke, in samenwerking met De Thuis Kamer, Egmond-Binnen.

Noten en bronvermelding

1. Wikipedia
2. historischegmond.nl/egmondbinnen.html
3. Geestgronden 1-4-1998, pag.3
4. egmondonline.nl/activiteiten/doen/het-monnikenpad
5. www.wielenmaker.nl
6. Jos Apeldoorn: Egmond-Binnen gewoon een dorp, pag. 83
7. Geestgronden, 1-4-2008, pag.30, 31
8. Contact met de Egmond, 8-2-1967,
9. Jos Apeldoorn: Egmond-Binnen, gewoon een dorp
10. deschulp.nl
11. Geestgronden, 1-4-2011, pag.6
12. historischegmond.nl/egmondbinnen.html
13. Geestgronden, 1-8-2010, pag. 71
14. www.wandelnetwerknordholland.nl/themaroutes/monnikenpad/626/
15. Geestgronden, 1-12-2005, pag.25

Geraadpleegde boeken

- Jos Apeldoorn, *Egmond-Binnen, gewoon een dorp*, Uitgeverij Belleman, 1994
- K.Lannoy, B.Denneboom (red.) *Derper-Hoever-Binder, Over geschiedenis en volksleven van de drie Egmond* Dekker & Dekker, 1992

